

NOTAT
20. august 2009

Introduktion til temaer ved trafikdagene på Aalborg Universitet

Den 24. og 25. august 2009 afholdes for 15. gang de traditionsrige trafikdage på Aalborg Universitet. I år vil den første dags indledende debat tage udgangspunkt i *klima og transport* med følgende tre temaer i fokus:

- 1) Kollektiv trafik
- 2) Elbiler
- 3) Kørselsafgifter

Som optakt til denne debat er CONCITO blevet bedt om at udarbejde dette lille baggrundspapir med centrale spørgsmål til debattørerne for at få en så fokuseret og konstruktiv debat som mulig.

Kollektiv trafik

I 2009 blev der indgået det største og bredeste trafikforlig i Danmark nogensinde, hvor to tredjedele af de afsatte midler blev givet til genopretning og nye investeringer i den kollektive trafik, primært jernbanen. Forliget har været rost, men også kritiseret af både forskere og grønne organisationer, fordi størstedelen af de afsatte midler til kollektiv trafik gik til den nødvendige genopretning af jernbanenettet, mens der kun i mindre omfang blev afsat midler til offensive investeringer i ny kollektiv trafik og bedre busdrift. Debatten kan derfor fokusere på følgende spørgsmål:

- 1) Hvor mange år må der gå, før vi har et færdigt hurtigtogssystem mellem de store bykoncentrationer, og hvornår skal det være elektrificeret?
- 2) Bør der satses på et egentligt paradigmeskift med fokus på bus, letbane og metro som de primære transportmidler i de store byer? I benægtende fald, hvordan sikrer man alternativt mere miljø og mindre trængsel i byerne, og hvordan skal danskere udenfor disse byer sikres god kollektiv trafik?
- 3) Hvilke virkemidler skal benyttes for at sikre, at den forbedrede kollektive trafik bliver brugt, og hvordan sikres det optimale samspil mellem de forskellige initiativer på området? Skal der kun bygges ny infrastruktur, eller skal der samtidig sikres højere frekvens og bedre tilbringersystemer med bus, også hvis det skaber driftsunderskud? Kørselsafgifter eller andre restriktioner for biltrafikken?

Elbiler

Det står nu fast, at Danmark bliver det første land i verden, der får udrullet en række eltankstationer i privat regi i løbet af 2010 og 2011. Samtidig fremgår det af beregninger fra både Energinet.dk og CONCITO, at der kan spares millioner af tons CO₂ både i selve bilerne og i elsystemet ved en satsning på elbiler. Elbiler er fritaget for afgift til og med 2012, og om få uger skal Folketingets partier fastlægge afgiftspolitikken for både elbiler og elhybridbiler i årene derefter. Debatten kan derfor fokusere på følgende spørgsmål:

- 1) Hvor mange procent af Danmarks persontransportkilometre bør i 2020 køres i elbil, og hvad skal sikre en hurtig indfasning? Skal det offentlige fx gå foran i brug af elbiler?
- 2) Bør elbiler være friholdt for afgifter frem til en bestemt dato eller indtil en bestemt volumen er nået i bilparken?
- 3) Skal elhybridbiler overhovedet afgiftsfritages udover den favorisering der følger i kraft af deres effektive brændstofforbrug, og kan der være en fare for at blokere for udviklingen af andre teknologier ved ikke at give dem samme støtte?

Kørselsafgifter

I forbindelse med det sidste trafikforlig blev det besluttet, at Danmark skal indføre kørselsafgifter for tunge køretøjer i 2011 og for personbiler i 2015. Samtidig har et politisk flertal tilkendegivet, at provenuet fra personbilerne skal benyttes til at nedsætte registreringsafgiften. Debatten kan derfor fokusere på følgende spørgsmål:

- 1) Hvordan benytter man provenuet fra kørselsafgifter på personbiler til at nedsætte registreringsafgiften uden at tabe den miljøvenlige gevinst?
- 2) Er den primære hensigt med indførelsen af kørselsafgift at dæmpe transportsektorens forurening eller at bekæmpe trængsel i de store byer, og bør kommunerne eventuelt have mulighed for at opkræve en særlig kommunal tillægsafgift for kørsel på den enkelte kommunes veje, der skal bruges til forbedring af kommunens transportinfrastruktur.
- 3) Hvordan skal kørselsafgifterne se ud i områder med dårlig kollektiv trafik? Hvis biler bliver billigere og kørselsafgiften lav i disse områder vil der komme flere biler, som kan skabe klima, miljø og trængselsproblemer og undergrave den kollektive trafik.

ml/120809